

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.380/2012/4. szám

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú eljárásban személyesen eljár, a másodfokú eljárás során Dr. ... pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal (cím) által képviselt Miskolci Törvényszék (alperes címe) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 6.P.20.287/2011/35. sorszámú ítélete ellen a felperes által 37. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 2000. november 29-én a Miskolci Városi Bíróság előtt 29.P.25.576/2000. ügyszám alatt polgári pert indított Dr. **D. S.** és társa (utóbb társai) alperesekkel szemben. A Miskolci Városi Bíróság e perhez egyesítette a felperes által a dr. **Cs. A.** alperessel szemben az előtte P.20.428/2003. szám alatt indított pert. A perben másodfokú bírósággént a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság járt el.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a Miskolci Városi Bíróság megsértette a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jogát. Az indokai szerint a bíróság a jogsértést az előtte indult peréhez a P.20.428/2003. szám alatt indított és rá vonatkozó egészségügyi adatokat tartalmazó perének a csatolásával, az alpereseknek a más alperesre vonatkozó beadványai, és az egészségügyi adatait tartalmazó orvosi iratok kiadásával követte el. Az 1 050 000 forint nem vagyoni kárigényét az ügy ésszerű időn belüli befejezéséhez, a tisztességes eljáráshoz, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogai megsértésére alapította. Köztudomású nem vagyoni hátrányként a számára lelki, pszichés megterhelést jelentő, egészségét károsan befolyásoló eljárásra hivatkozott, pszichológus szakértői bizonyítást indítványozott. 37 500 forint vagyoni kárigényt érvényesített arra hivatkozással, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2.Pf.21.931/2009/9. számú végzésével jogszabálysértő módon kötelezte első- és

másodfokú perköltség megfizetésére. Az 5 000 forint kárigényének az alapja a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 3.Pkf.20.426/2005/2. sorszámú, őt fellebbezési illeték megfizetésére kötelező végzése. A 4 780 forint kárigény alapja a Miskolci Városi Bíróság terhére szakértői díjat megállapító P.25.576/2000/67. sorszámú végzése, mert a vélemény kiegészítését ellenezte. Az 530 forint kárigényének az indoka, hogy a felhasználás hiányában visszautalt 6 105 forintot a bíróság 530 forint költség levonásával fizette ki. A 30 000 forint vagyoni kárát arra alapította, hogy a Miskolci Városi Bíróság P.25.576/2000/200. sorszámú ítéletével az I. rendű alperes javára 30 000 forint, ügyvédi munkadíjként megállapított perköltség megfizetésére kötelezte. Indokai szerint az I. rendű alperest a perben 2004. január 6-tól képviselte ügyvéd, így ha a bíróság a kereseti kérelme felől korábban hoz ítéletet, e költség nem merült volna fel.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperes javára 30 000 forint perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolási részében I. alatt a megállapítási kereset elutasításának adta ténybeli és jogi indokait. A Miskolci Városi Bíróság P.25.576/2000. számú iratai alapján megállapított tényállás szerint a felperes a fogászati kezelését 1995. és 1999. között ellátó dr. **Cs. A.**, dr. **D. S.**, dr. **P. M.** fogorvosokkal szemben érvényesített vagyoni és nem vagyoni kártérítési igényt. Az egyesített per alperese volt dr. **Cs. A.** Mindkét perben hivatkozott az alperesek által végzett kezelésekre, a P.20.428/2003. szám alatt indított perben indítványozta a P.25.576/2000. számú irat per anyagává tételét. A Miskolci Városi Bíróság a Pp. 149. §-ának (2) bekezdése alapján elrendelte a perek egyesítését, amelyet a felperes ellenezett. Az egyesítéskor a P.20.428/2003. számú ügy iratainál a felperes kezelésére vonatkozó orvosi iratok még nem voltak becsatolva. Az egyesítést követően a felperes kérte a fogászati kezelésére vonatkozó összes dokumentáció beszerzését. A felperes személyiségi jogai sérelmére hivatkozással többször kérte az egyes alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmeinek az elkülönítését. A kérelmének a bíróság a felperes tájékoztatása mellett nem tett eleget, a perben a felek az iratbetekintési jogukat a Pp. általános szabályai szerint gyakorolhatták, a bíróság az iratok kézbesítése során is eszerint járt el.

Az elsőfokú bíróság az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdése, a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja, a 75. §-ának (3) bekezdése, az 1992. évi LXIII. törvény 3. §-ának (1) és (6) bekezdése felhívásával megállapította, hogy a bíróság az egyesítés és az iratkezelés során a Polgári perrendtartás szerint járt el, ami a jogellenességet, és ezáltal a jogsértés megállapíthatóságát önmagában kizárja.

A bíróság a sérelmezett eljárási cselekményeit a felperes kérelmére indult eljárásban fejtette ki, az adatkezelése tekintetében a jogosult felperes hozzájárulása mellett törvényi vélelem áll fenn, amely a Ptk. 75. §-ának (3) bekezdése alapján a személyiségi jogsértés megállapíthatóságát kizárja. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a bírói gyakorlat szerint a bíróság, vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, és a bizonyítás ezt a célt szolgálja, így a bíróság előtti eljárásban a bizonyítás érdekében felhasznált kép-, illetőleg hangfelvételek felhasználása nem valósít

meg személyiségi jogsértést (Pl.: BH.1985.57., BH.2000.485., EBH.2001.519.). Az adott jogértelmezés kiterjeszthető a jogosult kérelmére indult eljárásban a személyes adatainak az igazság kiderítését célzó bizonyítási eljárásban történő felhasználására. A bíróság a felperes személyes adatait az igazság kiderítését célzó bizonyítási eljárás keretében és érdekében használta fel, így eljárása a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására nem ad alapot.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolási részében II. alatt a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésére, a tisztességes eljáráshoz, az ügy ésszerű időn belüli befejezéséhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértésére alapított 1 000 000 forint nem vagyoni kárigény elutasításának adta ténybeli és jogi indokait. A Pp. 2. §-ának (1) és (3) bekezdése felhívásával megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz való, és az ügy ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jog sérelmére alapított kártérítési igény a Pp. 2003. július 1-én hatályba lépett és csak a hatálybalépése után indult ügyekre alkalmazható 2. §-ának (3) bekezdésében foglalt speciális kártérítési felelősségi szabály alapján érvényesíthető és bírálható el. Ezért nem alkalmazható a felperes 2000. november 29-én P.25.576/2000., és az ide egyesített, 2003. január 31-én P.20.428/2003. szám alatt indult pereiben.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés e) pontja, a 339. §-ának (1), a 348. §-ának (1), a 355. §-ának (1) és (4) bekezdése felhívásával kifejtett indokai szerint a felperes személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésének a hiánya kizárja az erre alapított objektív és szubjektív, nem vagyoni kártérítési szankció alkalmazását. A felperes által indítványozott pszichológus szakértői bizonyítást a jogalap hiányára hivatkozással, a Pp. 3. §-ának (4) bekezdése alapján mellőzte. Rámutatott arra is, hogy jogalap esetén is szükségtelen bizonyítási cselekménynek minősülne, mert a felperes nem tárt elő sem szakértői bizonyítást igénylő, sem a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján köztudomású hátránnyal megállapítható pszichés megbetegedést, hátrányt.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolási részében III. alatt a Miskolci Városi Bíróság eljárási hibáira, szabálysértéseire alapított 50 000 forint nem vagyoni kártérítési kereset elutasításának adta indokait. Kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés a személyiségi jogok megsértésének a szankciója. A bírói gyakorlat szerint a hatósági, vagy bírósági eljárási szabálysértések önmagukban személyiségi jogsértést nem valósítanak meg. Az eljárási szabályok nem minősülnek személyhez fűződő jogoknak, ezért megsértésük személyiségi jogsérelem hiányában nem alapoz meg nem vagyoni kártérítési igényt.

A felperes vagyoni kártérítés iránti keresete elutasítását az elsőfokú bíróság IV. a-e. pontok alatt indokolta. Ennek során rögzítette, hogy a Miskolci Városi Bíróság a felperes orvosi dokumentáció kiadása és személyiségi jogsértés megállapítása iránti kereseti kérelmeiről rendelkező 214. sorszámú kiegészítő ítéletét a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Pf.21.931/2009/9. sorszámú végzésével hatályon kívül helyezte, az azzal elbírált követelések tárgyában a pert - a helyi bíróság hatásköre hiányában - megszüntette és a keresetlevelet a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz, mint elsőfokú bírósághoz áttette. Kötelezte a felperest az I. és III. rendű alperesek javára személyenként a jogi képviselőjükkel összefüggésben 12 500 forint első-, és 6 250 forint másodfokú perköltség megfizetésére. A marasztalás indokai szerint az elsőfokú városi, valamint a másodfokú

megyei bíróság előtt a jogvita ezen része lezárult, az alperesek keresetindítás folytán felmerült költségeit a felperes megfizetni köteles. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán a Legfelsőbb Bíróság a jogerős végzést hatályában fenntartó Pfv.VII.20.213/2010/7. sorszámú végzésében kifejtette: „Annak a körülménynek, hogy az elsőfokú bíróság a hatáskör kérdésében a másodfokú bíróság álláspontjától eltérően foglalt állást, a perköltség viselésére vonatkozó döntés meghozatala során nincs jogi jelentősége. Nem zárja ki a perköltségről való rendelkezést az sem, hogy az alperesek perköltségigényt kifejezetten nem terjesztettek elő. A bíróságnak ugyanis a perköltség felől a Pp. 78. § (2) bekezdéséből kitűnően hivatalból kell határoznia. Nincs törvényes akadálya annak sem, hogy abban az esetben, ha a bíróság a valóságos tárgyi keresethalmazatot alkotó egyes kereseti kérelmeket elkülönítetten bírálja el, a perköltség viseléséről is külön-külön, az elkülönítve tárgyalt kérelmekhez kapcsolódóan rendelkezék. Nem sértett jogszabályt a másodfokú bíróság a perköltség összegének meghatározása során sem ... a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból a jogerős végzésnek a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezése sem jogszabálysértő.”

Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatra utalással kifejtett indokai szerint a kártérítési per bírósága nem bírálhatja felül a más ügyben hozott és sérelmezett jogerős határozatot, a kártérítési per nem szolgálhat újabb jogorvoslati fórumként. A bíróságok a vitássá tett, vagy megsértett jogról véglegesen döntenek, és a jogalkalmazó tevékenységük keretében hozott végleges döntésük mindenkre kötelező (BH.1993.32., BH.1996.155., BH.2003.65., BDT.2006.1495., BDT.2006.1496., BDT.2009.1949.).

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 3.Pkf.20.426/2005/2. sorszámú végzésében a felperes fellebbezése folytán a Miskolci Városi Bíróság szakértői díjat megállapító 67. sorszámú végzését helybenhagyta, és kötelezte a felperest 5 000 forint jogorvoslati illeték megfizetésére. A végzés indokai szerint 2004. június 18-án a szakértői intézet kirendelése részben az előterjesztett szakértői vélemény kiegészítését, részben új szakértői feladat elvégzését célozta. Ezért az elsőfokú bíróság a díjat a 3/1986. (II.21.) IM rendelet 2003. január 1-jén hatályba lépett rendelkezései helyes alkalmazásával állapította meg. Az eredménytelenül fellebbező felperes az Itv. 59. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a fellebbezési illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a másodfokú végzés jogszerű, megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. Ez pedig az alperes kártérítési felelőssége tekintetében mind a jogellenességet, mind a felróhatóságot kizárja.

A Miskolci Városi Bíróság szakértői díjat megállapító 67. sorszámú végzésének előzménye, hogy a bíróság a P.25.576/2000/59. sorszámú végzésében a felperes további szakértői bizonyításra, másik szakértő kirendelésére tett indítványát a perben korábban kirendelt intézet véleményének a kiegészítésével teljesítette, a szakértői díjat a felperes által előlegezett 4 780 forint terhére állapította meg. Az elsőfokú bíróság indokai szerint a felperes bizonyítási indítványa alapján a Pp. 177. §-ának (6) és a 182. §-ának (3) bekezdése szerint a bíróság mérlegelésére tartozott, hogy más szakértőt rendel-e ki. A bíróság nem sértett eljárási szabályt azzal, hogy a felperes indítványa alapján a szakértői vélemény kiegészítését rendelte el, és a bizonyítással járó költség előlegezésére a felperest

kötelezte. A bíróság jogszerű eljárása pedig kizárja a kártérítési felelősség feltételei közül úgy a jogellenesség, mind a felróhatóság megállapíthatóságát.

Az elsőfokú bíróság a felperes részére visszautalt 6 105 forint szakértői díjelőleg 530 forint költsége kárként történő érvényesítését a bíróságon kezelt letétekről szóló 27/2003. (VII.2.) IM rendelet 43. §-ának (2), 34. §-ának (1) és (2), a 36. §-ának (1) és (2), és 37. §-ának (3) bekezdése alapján találta alaptalannak. Hangsúlyozta, hogy az 50 000 forintot meg nem haladó pénz személyes átvétele a jogosult részére lehetőség, erre irányuló igény hiányában a gazdasági hivatalnak a számára irányadó 8 napos határidőn belül a kifizetést postai úton vagy bankszámlára történő utalással kell teljesítenie. Megállapította, hogy a gazdasági hivatal a felperes házipénztári kifizetés iránti kérelme hiányában a visszautalást postai úton teljesítette, annak 230 forint postaköltsége, és a Magyar Államkincstár 300 forint átutalási díja a felperest terhelte. A kifizetés módja jogszerű, sem jogellenesség, sem felróhatóság nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság a felperes 30 000 forint, a bíróság késedelmes ítélethozatala miatt felmerült perköltség, mint vagyoni kár megfizetése iránti igényével kapcsolatban megállapította, hogy a 2000. november 29-én indult perben az I. rendű alperes 2004. január 6-ig személyesen járt el. A keresetet a Miskolci Városi Bíróság 2007. október 16-án ítélettel elutasította, a felperest az I. rendű alperesnek 30 000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére kötelezte. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Pf.21.931/2009/9. sorszámú, az első fokú ítéletet helybenhagyó ítéletének indokolása szerint „A felperes azt követően is, hogy III. rendű alperesként perbe vonta azt a gazdálkodó szervezetet, amelynek keretei között az I. rendű alperes a fogorvosi tevékenységet ellátta, fenntartotta a keresetét az I. rendű alperessel szemben is, ezért e keresetről is ítélettel kellett határozni. A felperes az I. rendű alperessel szemben is peresztes lett, ezért az I. rendű alperes is igényt tarthat költségei megtérítésére a felperestől”.

Az elsőfokú bíróság itt kifejtett indokaiban is utalt arra a jogalkalmazási elvre, miszerint a jogerős ítélet tartalma kártérítési alapul nem szolgálhat. Kitért arra is, hogy a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes perköltség fizetésére kötelezése a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, ez a kártérítési felelősség feltételei közül úgy a jogellenesség, mind a felróhatóság megállapíthatóságát kizárta. Rámutatott arra, hogy a polgári pert kezdeményezőnek számolnia kell az ellenérdekű fél oldalán a perköltség felmerülésével, és azzal, hogy peresztesége esetén annak megtérítésére köteles. A per időbeli és tárgyi terjedelme, az alperes ügyvédi képviselte, a bíróság által megállapítható ügyvédi díj mértéke előre meg nem határozható, a pert kezdeményező számára bizonytalanságot, kockázatot magában hordozó körülmény. A költségviselés másra, így a bíróságra sem terhelhető át.

Az elsőfokú bíróság a peresztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes perrel felmerült költségeinek megtérítésére, mely a Pp. 75. §-a alapján az alperes képviselőjének a két tárgyaláson való megjelenésével felmerült és a szükséghez képest igazolt (33. sorszám), valamint a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján akár a

köztudomású ismeretek alapján is megállapítható, alkalmanként 15 000 forint, együttesen 30 000 forint összegű útiköltségét foglalta magába.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést elsősorban annak megváltoztatása, másodsorban a hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása iránt. Indokai szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. §-ának (3) bekezdését, az 1/2009. PK véleményt, a Pp. 221. §-ának (1) és a 206. §-ának (1) bekezdését. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában I. alatt elbírált igénye elutasításának indokait elfogadhatatlannak tartotta. Hangsúlyozta, hogy ellenzése mellett történt a folyamatban lévő perében a másik per iratainak a csatolása, ezzel a bíróság az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdésébe, és az egészségügyi törvénybe ütköző módon megsértette az egészséggel kapcsolatos információk titkosságához, a személyes adatok védelméhez való jogát. A II. és III. pontok alatt rögzített indokokat sem tartotta elfogadhatónak, nem vitatva a Pp. 2. §-ának (3) bekezdése alkalmazhatóságának a hiányát. Érvei szerint az ésszerű időn belüli elbíráláshoz és a tisztességes eljáráshoz való jog megsértésére alapított igényét a Ptk. 349. §-a és 339. §-a alapján el lehetett volna bírálni. Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla ítéletére, mely szerint e jog megsértése a fél számára a peres ügy intézésével általában együtt járó pszichés megterhelést meghaladó megterhelést jelent, amely egészséget veszélyeztet és sérti az emberi méltóságot. Ezek köztudomású hátrányként hivatalból veendő figyelembe. Az elsőfokú bíróság a pszichológus szakértő kirendelését sem mellőzhette volna. Érvei szerint a perköltséggel kapcsolatos vagyoni kárigényét megalapozza a keresetlevele hatáskörrel rendelkező bírósághoz történő áttételének az elmulasztása a városi bíróság részéről. Tévesen alkalmazta a jogszabályt a szakértői díj összezszerűségének a megállapítása, és a szakértői vélemény kiegészítéséért külön díj felszámítása során. A fel nem használt és 530 forint költséggel kiutalt letét személyes átvételének a lehetőségét a bíróság vette el tőle, mert a visszautalásról nem volt tudomása. A 30 000 forint ügyvédi költség a bíróság kárfelelősségét megalapozó késedelmes döntéssel és a tájékoztatás elmulasztásával összefüggésben merült fel. Támadta az alperes javára megállapított perköltség összegét is az igazoltság hiányára hivatkozással.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság megalapozott ítéletének a helybenhagyását kérte. Érvei szerint az elsőfokú bíróság a felperessel szemben tájékoztatási kötelezettségének a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése szerint jegyzőkönyvbe rögzített módon eleget tett. A bizonyítási eljárást a szükséges keretek között lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a kereset nem alapos. Döntését kellő mélységben és helyesen, az irányadó jogszabályokra és eseti döntésekre történő hivatkozással megindokolta.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéltáblának először a felperes másodlagos fellebbezési kérelméről kellett állást foglalnia, mert az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését megalapozó körülmények az ítélet érdemi felülbírálatát kizárják. Ennek során megállapította a Pp. 252. §-ának a hatályon kívül helyezést megalapozó, az (1) bekezdésben jelölt abszolút és a (2)-(3) bekezdésében jelölt mérlegelésen alapuló okok hiányát.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által a szükséges keretben, helyesen feltárt és megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, egyetértett érdemben helyes döntésével és annak indokaival is. Az elsőfokú bíróság indokait, azok megismétlése nélkül, a fellebbezési érvek miatt a következőkkel egészítette ki.

A felperes 1/2009. (VI.24.) PK véleményre történt fellebbezési hivatkozása azért nem alapos, mert a bírósági jogkörben okozott kár iránt érvényesített, a bíróság által az eljárása során elkövetett jogsértésen alapuló polgári jogi igény elbírálása során a jogellenesség megállapítása a bíróság előtt az adott ügyben keletkezett irat, mint bizonyíték alapján történhetett. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az ügyében eljáró bíróság jogellenes magatartását nem bizonyította, ez pedig önmagában kizárta a keresete eredményességét. A jogellenesség hiánya a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelenné tette a kárfelelősség további feltételeinek a bizonyítását, és a jogvita eldöntése érdekében bizonyításra szoruló tény hiányában a bíróság részéről a további tájékoztatását. Az elsőfokú bíróság eljárása megfelelt a Pp. 3. §-ának (3) és (4) bekezdése rendelkezéseinek.

Tévedett a felperes, amikor a Miskolci Városi Bíróság előtt P.25.576/2000. szám alatt indult ügyében a később P.20.428/2003. szám alatt indult ügye iratainak a csatolását állította. A két pert a bíróság a Pp. 149. §-ának (2) bekezdése szerint tárgyi összefüggésükre tekintettel együttes tárgyalás és eldöntés végett egyesítette. Az egyesítés a bíróság kompetenciájába, mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, a pervezetés körében hozott döntés, amely fellebbezéssel sem támadható. A PK 178. számú állásfoglalás szerint a bíróság az előtte folyó perek egyesítését hivatalból még a felek ellenkezése esetén is elrendelheti. A felperes által hivatkozott, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény egyesítéskor hatályos 25. §-ának (1), és a 138. §-ának (1) bekezdésében szabályozottak szerint a beteget az orvosi titoktartáshoz való jog az egészségügyi ellátásban részt vevő személyekkel szemben illeti, míg a titoktartási kötelezettség az egészségügyi dolgozót terheli. A perben a Pp. 119. §-ának (1) bekezdése alkalmazandó, amely a felek és képviselőik számára korlátozás nélkül biztosít jogot a per bármely szakában külön engedély nélkül a per iratainak a megtekintésére. Az orvosi műhibára alapított perekben a tényállás felderítése során elsődleges bizonyíték az orvosi kezelés rekonstruálására alkalmas, a kárigényt érvényesítő fél kezelése során keletkezett egészségügyi dokumentáció. Ezért a felperes orvosi iratai, mint ahogy arra az elsőfokú bíróság is rámutatott, a perében bizonyítékként kerültek felhasználásra, annak megismerésétől az ellenérdekű fél az iratbetekintés korlátlan joga folytán nem volt elzárható.

Az ítéletábra egyetértett a felperes azon fellebbezési érveivel, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésének a perbeli alkalmazhatóságának a hiánya nem zárta ki azt, hogy a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésére alapítva kárigényt érvényesítsen a Ptk. 349. §-ának és a 339. §-ának rendelkezései szerint. A Pp. 2. §-ának (1) bekezdése a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (rég. Bszi.) 9. §-ával és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkével összhangban fogalmazza meg a fél jogaként ügyének tisztességes eljárás során és ésszerű határidőn belül történő

elbírálását. A Pp. 2. §-ának (2) bekezdése szerint a per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Nem hivatkozhat a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódásához maga is hozzájárult. Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III.11.) AB határozatában adott értelmezés szerint a „fair trial” olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Az elbírálás ésszerű idejét, annak optimális tartamát az adott ügy vizsgálata alapján lehet meghatározni. A Strasbourgi Emberi Jogi Bíróság által kialakított és a hazai bírói gyakorlat szerint is e kérdések vizsgálata során meghatározó tényezőként veendő figyelembe a konkrét ügy objektív bonyolultsága, komplexitása, egyéb olyan összetevői, amelyeknek az eljárás időtartamára hatása lehet, valamint a felek magatartása az eljárás során abban a tekintetben, hogy esetleges felróható magatartásukkal hozzájárultak-e az eljárás elhúzódásához. A bíróság magatartása abban a vonatkozásban vizsgálható, hogy mennyiben felelős az eljárás elhúzódásáért, például találhatók-e hosszabb, indokolatlan „lyukak” az eljárásban, amikor huzamosabb időn át semmilyen érdemi lépés nem történt.

Az ítélet tábla a fentiek tükrében a felperes Miskolci Városi Bíróság előtt P.25.576/2000. szám alatt indított és az ahhoz egyesített P.20.428/2003. számú perének az iratai alapján a következőket állapította meg.

Az eljárás során a felperes perlési kedvezmény iránt több kérelmet terjesztett elő: ismételt kérelmet személyes költségmentesség, majd pártfogó ügyvéd kirendelése iránt. Megtörtént a személyes költségmentesség felülvizsgálata is. A pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmét elutasító végzés ellen a felperes fellebbezést, a fellebbezése elbírálásából a másodfokú bíróság kizárását kérte.

A felperes a keresetét az eljárás alatt 2004. január 16-án, 2005. augusztus 30-án, 2006. február 13-án, 2006. november 16-án, 2007. augusztus 28-án is módosította. A per alatt többször történt változás a perben álló alperesek személyében: a III. rendű alperessel szemben indított per egyesítésekor, 2005. augusztus 3-án a IV. rendű alperes perbe vonásával, a per alatt elhunyt II. rendű alperes jogutódainak 2006. február 28-i megállapításakor. A bíróság részéről eljárási cselekményeket igényelt a szakértői bizonyítás is. A kirendelt intézetek elfogultsága, leterheltsége miatt a harmadikként kirendelt intézet a határidő meghosszabbítása, majd sürgetése után 2002. július 12-én adott véleményt. A felperes fellebbezést nyújtott be a szakértő díját, a jelenléti díját és a tanúdíjat megállapító végzés ellen is. A felperes indítványára beszerzett orvosi iratok alapján történt a szakértői bizonyítás kiegészítése, annak során a 67. sorszámú szakértői díjat megállapító végzést is fellebbezéssel támadta. A felperes észrevétele, kérelme indokolta a vélemény 2005. január 18-án történt újabb kiegészítését, 2005. május 2-án szakértőként másik intézet kirendelését. A felperes kifogására 2005. június 17-én kirendelt újabb szakértő határidő meghosszabbítása iránti kérelmét a bíróság elutasította, majd 123. sorszámú végzésében pénzbírsággal sújtotta. A pénzbírságot kiszabó végzés ellen az intézet, a szakértői díjat megállapító végzés ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. A felperes személyes vizsgálata alapján történt 148. sorszám alatt a szakértői vélemény újabb kiegészítése. A 2007. augusztus 30-i tárgyaláson a felperes a D.-i Egyetem megkeresését indítványozta

további orvosi dokumentáció megküldése iránt. A tárgyalás 2007. október 2-i berekesztését követően a felperes újabb beadványokat nyújtott be, és további határidőt kért a jelenlétében készült jegyzőkönyvre észrevételei előterjesztésére. A 2007. október 16-ára ítélethirdetésre halasztott tárgyalást a bíróság a felperes beadványainak az ismertetése céljából nyitotta meg. A felperes tárgyalás elhalasztása iránt ekkor előterjesztett kérelmét a bíróság elutasította, a tárgyalást berekesztette és ítéletet hozott.

A felperes az eljárás során az ügy intézésére kijelölt bíróval szemben kizárási kifogást is előterjesztett. Az ügyben 2005 őszén tanácsváltás történt. 2006. december 1-jén panaszt tett az eljárás szabálytalansága miatt.

Az ítélet tábla a fentiek értékelésével azt állapította meg, hogy az ügy tárgyánál fogva objektív bonyolultságán, az alperesek számából és a velük szemben eltérő jogellenes magatartásra alapított, a per alatt többször módosított kereseti igényből fakadó komplexitásán, az időigényes szakértői bizonyításon és a számtalan fellebbezési eljáráson túl az eljárás elhúzódásához a felperes perbeli magatartása meghatározó módon járult hozzá. A bíróság terhére indokolatlan intézkedési késedelem, ezáltal az ésszerű határidőn belüli döntésre vonatkozó kötelezettségszegés nem állapítható meg. A felperesnek az eljárás tisztességes lefolytatásához való jogát a bíróság érvényesítette, az időszerűen végzett perccselekményei biztosították az időszerűség követelményének érvényesülését, a per az általa igényelt ésszerű tartamot nem haladta meg. A jogszolgáltatás késedelmességével az alperes passzív jogsértését, a felperesnek a pere tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való joga megsértését, ez okból a kereset alaposságát az ítélet tábla sem állapította meg.

A felperes fellebbezési állításával ellentétben az ítélet tábla is azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében IV. a., b., c., és e. pontok alatt jelölt kárigényeinek érvényesítése a bíróság fenti eljárása során hozott jogerős döntéseinek a kifogásolásán alapul. A 37 500 forint első- és másodfokú perköltség, az 5 000 forint fellebbezési illeték, a 4 750 forint szakértői költség, a 30 000 forint ügyvédi munkadíj, mint perköltség megfizetésére kötelezése jogorvoslati eljárásban felülbírált bírósági határozatokon alapul. Az elsőfokú bíróság e körben is helyes indokaival az ítélet tábla egyetértett. Az alperes kárfelelősségét ezekben az esetben akkor lehetne megállapítani, ha a végzések jogszabálysértő voltát az azzal szemben előterjesztett fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem folytán eljáró bíróság megállapította volna.

A 30 000 forint kárigényt érintő fellebbezési érvek ellenében mutat rá arra az ítélet tábla, hogy az igény a felperes által megjelölt alperessel szembeni érvényesíthetősége anyagi jogi kérdés, arra vonatkozóan a bíróságot a Pp. 7. §-ának (2) bekezdése alapján tájékoztatási kötelezettsége nem terhelte. Többek perlése esetén a perbeli legitimációval nem rendelkező alperessel szembeni keresetről a bíróság részítélettel dönthetett volna. A Pp. 213. §-ának (2) bekezdése a részítélet hozatalát a bíróság mérlegelésére bízta. Ez azonban számon nem kérhető, annak hiánya jogsértést nem alapoz meg.

Alapítvánul támadta a felperes a fellebbezésében az alperes javára az elsőfokú bíróság által a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése szerint helyesen megállapított perköltséget is. A

tárgyaláson való megjelenés költségét, mint készkiadást az alperes a szükséghez képest igazolta, a felperes arra észrevételt nem tett.

A fent kifejtett indokai alapján az ítéltábla a felperes fellebbezési érveinek az értékelésével jogszabálysértés megállapítására nem látott lehetőséget, ezért - a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül elbírálv - az elsőfokú bíróság ítéletét, a jogi indokolás fellebbezési érvek miatt szükséges kiegészítésével, a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az ítéltábla a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése és a Jst. 11/A. §-a alapján megállapította, hogy a pervesztes költségmentes felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli. Az ítéltábla az alperes javára a perköltség megállapítását, a másodfokú eljárásban a Pp. 75. §-ának (2) és (3) bekezdése szerint értékelhető perköltség igazolt felmerülése hiányában, mellőzte. A felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése szerint a meg nem fizetett illeték megfizetésére sem kötelezhető, ezért a 14. § értelmében az így meg nem térülő költséget az állam viseli.

D e b r e c e n, 2012. július 13.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottília s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -